

19. Lexique : Gezondheid en lichaam ; gebruik lidwoorden met lichaamsdelen [le corps et la santé]

- les parties du corps > le cou > avoir un cou de taureau > avoir un cou de girafe > une épaule > avoir les/des épaules larges, étroites (bijvoeglijke nw : étroit, large) > un bras > avoir les / des bras musclés, longs > un coude > il s'est cassé le coude. > une fracture du coude. > un poignet > il s'est foulé le poignet > une main > se laver et s'essuyer les mains > avoir les mains glacées / brulantes > une tête > avoir mal > Elle a mal à la tête > elle a des maux de tête. / Ses maux de tête ne lui laissent aucun moment de répit. > un visage > un visage pâle, rouge, agréable > un beau visage > une lèvre	- de lichaamsdelen > de hals, de nek > een stierennek hebben (korte, stevige nek) > een giraffennek hebben (lang, smal) > een schouder > brede, smalle schouders hebben > een arm > gespieerde, lange armen hebben > een elleboog > hij heeft z'n elleboog gebroken > een elleboogbreuk > een pols > hij heeft z'n pols verzwikt > een hand > z'n handen wassen en afdrogen > ijskoude/ brandende handen hebben > een hoofd > pijn hebben > ze heeft pijn aan haar hoofd (hoofdpijn) > ze heeft hoofdpijn. / Haar hoofdpijn geeft haar geen moment respijt. > een gezicht > een bleek, rood, aangenaam gezicht > een mooi gezicht > een lip
--	---

> un nez	> een neus
> un nez pointu, ...	> een scherpe neus
> elle saigne du nez. (werkw : saigner de)	> ze bloedt uit haar neus. (bloeden uit)
> elle a le nez cassé	> ze heeft een gebroken neus
> une joue	> een wang
> avoir les joues rondes / creuses (bijvoegl nw : rond, creux)	> ronde, holle wangen hebben
> une bouche	> een mond
> un menton	> een kin

> les cheveux (un cheveu)	> de haren
> se faire couper les cheveux	> z'n haar laten knippen
> Il se fait couper les cheveux.	> Hij laat z'n haar knippen.
> peigner ses cheveux	> z'n haar kammen.
...> je peigne mes cheveux.	...> ik kam m'n haar.
> se laver les cheveux	> z'n haar wassen
...> ils se lavent les cheveux	...> ze wassen hun haar.
> perdre ses cheveux	> z'n haar verliezen
...> il commence à perdre ses cheveux	...> hij begint z'n haar te verliezen
> un front	> een voorhoofd
> un œil – des yeux	> een oog – ogen
> se frotter les yeux	> in z'n ogen wrijven
> avoir les yeux rouges	> rode ogen hebben (vermoeidheid)
> avoir les yeux cernés	> kringen rond z'n ogen hebben
> une oreille	> een oor
> un doigt	> een vinger
> un genou	> een knie
> une entorse du genou	> een knieverstuiking
> se tordre le genou	> z'n knie omklikken, verdraaien, verzwikken
> une cheville	> een enkel

> un dos > se coucher sur le dos > Couche-toi sur le dos ! > être couché sur le dos > Elle est couchée sur le dos. > une poitrine > une poitrine large / étroite > une poitrine opulente > un sein > un ventre > avoir mal au ventre	> een rug > op z'n rug gaan liggen > Ga op je rug liggen ! > op z'n rug liggen > Ze ligt op haar rug. > de borst (deel tussen buik en nek), borstkas > een brede, smalle borstkas > een weelderige boezem (vrouwen) > een borst (vrouw) > een buik > pijn aan z'n buik hebben
---	--

> des fesses (une fesse) > de petites / grosses fesses > recevoir un coup de pied aux fesses > une cuisse > une jambe > se casser la jambe / une jambe > un pied > un orteil - les parties internes du corps > un poumon > un coeur > ranimer un malade par le massage du coeur > Son coeur ne bat plus . (battre) > un estomac > avoir mal à l'estomac > ce hamburger m'est resté sur l'estomac. > un cerveau	> de bips > kleine / dikke kont (achterwerk, kont) > een trap tegen z'n kont geven > een bovenbeen , dij(been) > een been > een been breken > een voet > een teen - interne delen van het lichaam > een long > een hart > een zieke reanimeren door hartmassage > Z'n hart klopt niet meer . > een maag > maagpijn hebben > Die hamburger is op m'n maag blijven liggen > de hersenen
--	---

> une langue > une dent > Le dentiste essaie de réparer sa dent cassée. > le sang > Il a déjà perdu beaucoup de sang. > un foie	> een tong > een tand > De tandarts probeert z'n gebroken tand te herstellen . > het bloed > Hij heeft al veel bloed verloren. > een lever
--	---

- <i>Les petits accidents</i> - se casser (qc) > Elle s'est cassé la jambe. - une fracture > Elle a une fracture du crâne. - se tordre (qc) > Il risque de se tordre la cheville. - se blesser (à) qc_{cod} (opgelet : dubbele constructie) > Elle s'est blessé le genou. = Elle s'est blessée au genou. - se faire mal à qc > Elle s'est fait mal au genou. - une entorse > Un entorse de la cheville l'empêche de faire du sport. > empêcher (qn) (de faire qc) > Elle empêche ses enfants de sortir par un temps pareil. - se fouler > Il s'est foulé le bras pendant le match	- de kleine ongevallen - (iets) breken > Ze heeft haar been gebroken - een breuk > Ze heeft een schedelbreuk. - iets verzwikken > Hij loopt het risico om z'n enkel te verstuiken - zich kwetsen > Ze heeft haar knie gekwetst, pijn gedaan - Zich aan iets bezeren / pijn doen > Ze heeft zich pijn gedaan aan haar knie. - een verstuiking > Een verstuiking van de enkel verhindert hem om te sporten > iem iets verhinderen te doen > Ze verhindert haar kinderen om buiten te komen bij dergelijk weer. - verstuiken, verzwikken > Hij heeft z'n arm verstuikt tijdens de match
---	--

- se couper (qc) > Il s'est coupé la joue en se rasant. - se brûler (à) qc (opgelet : dubbele constructie) > Elle se brûle au fer à repasser. > se brûler (à une partie du corps) > Elle s'est brûlée à la main droite. > se brûler (une partie du corps) > Elle s'est brûlé la main droite.	- (een lichaamsdeel) snijden > Hij heeft z'n wang gesneden bij het scheren - zich verbranden aan iets > Ze verbrandt zich aan het strijkijzer > zich verbranden (aan lichaamsdeel) > Ze heeft zich aan haar hand verbrand. > zich verbranden (aan een lichaamsdeel) > Ze heeft zich aan haar hand verbrand.
--	--

- La maladie - une maladie > une maladie infectieuse (infectieux !) > une maladie grave - aller chez le médecin, chez le dentiste,... - tomber malade > ils sont tombés malades. - être malade > il est malade depuis une semaine. > avoir de la fièvre > il a 39 degrés de fièvre. > tousser > éternuer > avoir mal à qc > avoir mal à la tête	- ziekte - een ziekte > een infectieziekte > een ernstige ziekte - naar de dokter, tandarts gaan - ziek worden > Ze zijn ziek geworden . - ziek zijn > Hij is al een week ziek. > koorts hebben > Hij heeft 39 graden koorts > hoesten > niezen > pijn hebben aan (lichaamsdeel) > hoofdpijn hebben
--	---

> être enrhumé > prendre / attraper froid > Il a pris froid en se baignant dans la mer. > attraper / contracter (une maladie infectieuse) > il a attrapé le sida / la grippe / le coronavirus > avoir la diarrhée, une bronchite, un rhume, une infection de (partie du corps) > vomir > avoir une mauvaise vue > elle a une très mauvaise vue ; sans lunettes elle ne voit rien. > elle est presque aveugle > entendre très mal > il entend très mal ; il est sourd d'une oreille. > un handicapé > Certains handicapés se déplacent en fauteuil roulant. . -La guérison - consulter un médecin > faire un diagnostic > Le médecin a vite établi son diagnostic : j'avais le coronavirus. > poser une question à qn > Le médecin m' a posé quelques questions générales. > examiner qn > Ma mère s'est couchée sur la table et le médecin l'a examinée. > un patient > Le patient devra rester à la maison.	> verkouden zijn > kou vatten > Hij heeft kou gevat door in zee te zwemmen > een (infectie)ziekte krijgen > Hij heeft aids / griep / corona gekregen > diarree / een bronchitis, een verkoudheid, een infectie (van lichaamsdeel) hebben > braken > slechtziend zijn > zij ziet erg slecht ; zonder bril ziet ze niets > Ze is bijna blind. > erg slecht horen > hij hoort erg slecht; hij is doof aan een oor > een gehandicapte > Sommige gehandicapten verplaatsen zich in een rolstoel. . - genezing - een dokter raadplegen > een diagnose maken > De dokter stelde snel z'n diagnose : ik had het coronavirus. > een vraag stellen aan iemand > De dokter stelde me eerst enkele algemene vragen. > iemand onderzoeken > Mijn moeder ging neerliggen op de tafel en de dokter onderzocht haar. > een patiënt > De patiënt zal moeten thuisblijven
---	--

> prescrire un médicament à qn > Le médecin lui prescrit un médicament contre la toux. - soigner un malade > Il doit soigner son rhume sinon ça risque de s'aggraver . > L'hôpital de Liège soigne les victimes des inondations récentes. - une guérison > Après sa guérison il retournera à l'école. - guérir (de qc) [vervoeging : finir] > Dans 2 jours, vous serez guéri ! > Le médecin l'a guéri de sa bronchite. > Cette blessure ne guérit pas. -se remettre de qc > Il est jeune et <u>se remettra vite de</u> son accident. -bon pour la santé > un mode vie <u>bon pour la santé</u> - perdre , recouvrer la santé - souffrir (de qc) > Il souffre de problèmes cardiaques / d'un ulcère d'estomac / d'une infection inconnue - un médicament > prendre un médicament (contre une maladie) > prescrire un médicament à qn	> een medicament voorschrijven aan iemand > De dokter schrijft hem een medicament tegen de hoest voor. - een zieke verzorgen, een ziekte bestrijden > Hij moet z'n verkoudheid verzorgen zoniet loopt die het risico om te verergeren. > Het hospitaal van Luik verzorgt de slachtoffers van de recente overstromingen. -een genezing > Na z'n genezing zal hij terugkeren naar school. - genezen (van iets) > Binnen 2 dagen zal u genezen zijn > De dokter genas hem van z'n bronchitis > Die wonde geneest niet - ergens van herstellen > Hij is jong en zal snel herstellen van z'n ongeval. > ...dat goed is voor de gezondheid > een levenswijze die goed is voor ... - z'n (goede) gezondheid verliezen / terugwinnen - lijden (aan een ziekte) > Hij lijdt aan hartproblemen / een maagzweer / een onbekende infectie - een medicament > een medicament nemen > een medicament voorschrijven
--	---

> Le médecin prescrit un médicament <u>à</u> la famille Durant _{coi} .	> De dokter schrijft een medicament voor <u>aan de familie Durant</u> _{coi} .
> aller chez le pharmacien	> naar de apotheker gaan

Opmerking over het gebruik van lidwoorden et bezittelijke adjectieven bij lichaamsdelen

Je zal zien dat het Frans erg vaak een bepaald lidwoord gebruikt bij lichaamsdelen terwijl het Nederlands hiervoor een bezittelijk adjectief gebruikt :

(1) Elle se lave **les** mains (ze wast **haar** handen)

.

De regels voor het gebruik zijn de volgende :

(A) Indien het onderwerp (sujet) van een zin een handeling opzichzelf uitvoert : *article défini*

(1) Il baisse **la** tête. (hij buigt **zijn** hoofd)

(2) Il lève **la** main. (hij steekt **zijn** hand op)

(3) Elle se rince **la** bouche (ze spoelt **haar** mond)

.

(B) Bij de volgende uitdrukkingen wordt steeds een *article défini* gebruikt : *avoir froid à / avoir chaud à / faire mal à / donner froid à* :

(4) Elle a chaud **aux** pieds. (ze heeft het warm aan **haar** voeten)

.

(C) Wanneer de handeling op het lichaam van een ander wordt uitgevoerd,
gebruiken we een *article défini* mét een *coi* :

(5) Elle essuie **les** mains à ses enfants_{coi}. (ze droogt **de** handen **van haar** kinderen)

(6) Je lui_{coi} serre **la** main. (ik geef **hem** een hand)

.

(D) Wanneer mag je nu wel een possessif gebruiken in het Frans ?

- als het lichaamsdeel een adjectief bij zich heeft (behalve bij *droit/gauche*) :

> Il rase sa sale barbre. (hij scheert **zijn** vuile baard)

> Elle ouvre ses grands yeux. (ze opent **haar** grote ogen)

> MAAR : elle ouvre l'oeil *droit*. (ze opent **haar** rechteroog)

- > J'ai mal à mon poumon malade. (ik heb pijn aan **mijn** zieke long)
- als het lichaamsdeel in onderwerpspositie staat :
- > Mon bras droit est enflé. (**Mijn** rechterarm is gezwollen)
- > Ma gorge est infectée. (**Mijn** keel is geïnfecteerd)